

Portré: az örök újító törökkoppányi gyógyító

2015. március 8. 06:06 Márkus Kata - SONLINE

Első osztályú diagnoszta, ezen kívül egy igazi újító. Ezt mondják a helybeliek Somogydöröcske, Somogyacsa, Szorosad, Kára, Törökkoppány házi orvosáról. Meg azt is mondják róla, soha nem arról volt híres, hogy nagyon töltötte volna a koppányi temetőt. Barbély István fél évszázadig gyógyított Törökkoppányban, most a falu díszpolgára lett.

Szóval nem arról volt híres, hogy nagyon töltötte volna a koppányi temetőt?

Sajnos telt az magától is. De valóban, sok hosszú életet megélt betegem volt. Ehhez persze kellett az is, hogy akkoriban másfajta gondolkodásmód volt jellemző az egészségügyben. Éppen valamelyik nap volt itt egy betegem, csináltam neki egy EKG-t. Mondom neki, el kell mennie kardiológushoz. Aztán jött a felesége, neki is említettem, küldje el kardiológushoz a férjét. Erre azt mondja nekem: de hát csak júliusra kaptunk időpontot! Valamelyik este meg hallom a TV-ben, hogy mennyire fontosak a szűrővizsgálatok. De kérдем én, akkor mi értelme van ennek? Rövidesen lesz egy hallásszűrés nálunk, persze mindezek ellenére annak a szervezésébe még bekapcsolodom.

Szóval nem tudja abbahagyni?

Hát nem. Főleg úgy, hogy egész életemben valami újban törtem a fejemet. A környéken nekem volt először EKG készülékem, s ahogy jelentek meg az új dolgok, úgy szereztem be őket, legyen az mágnessterápiás, fizioterápiás készülék vagy bármi. S már 1994 óta komoly számítógépes rendszer működik a rendelőben. Amúgy pedig igyekeztem a betegeknek nem csak a testi, de a lelki bajaival is foglalkozni. Ugyanakkor nem csak orvosi tevékenységet folytattam, de a falu közéletébe is bekapcsolódtam; nekünk hamarabb volt vízművünk, mint Tabnak, én voltam a törpevízmű elnöke. Szóval a falu szerves része lehettem, mert szerencsére olyan korszakban kerültem ide, amikor erre lehetőségem is volt. Ugyanis hiába akartam volna én újítani, ha erre nem lett volna fogadókészség.

Dr. Barbély István

Hogyan és mikor is volt ez az „ide” kerülés?

Őszintén szólva nem volt bennem még óriási elhivatottság, amikor pályát kellett választani. De volt egy jó biológia tanárom, s mivel jó tanuló voltam, ő javasolta, hogy jelentkezsek Szegedre az orvosi egyetemre. Csak arra kellett figyelnem, legalább négyes tanuló legyek, hogy jó ösztöndíjat kapjak. Édesapám ugyanis korán meghalt, édesanyám egyedül nevelt. Meg aztán dolgoztam is az egyetem mellett, így gyakorlatilag eltartottam magam, az ösztöndíjjal összejött annyi, mint egy tanítói fizetés.

Mennyi volt az akkor?

A tanítói 900 forint volt, az orvosi pedig 1100. Ám egy idő után elkezdtem gondolkodni azon, mi lesz, ha végzek. Egy szobát 300-400 forintért lehetett bérelni, az étkezés és egyéb mellett 200 forintom maradt volna a megélhetésre. Akkoriban azonban a körzeti orvosi fizetések nagyon jók voltak a többihez képest, s még lakást is kínáltak. Tehát már csak az volt a kérdés, hova menjek, mert két lehetőség volt: Kisbár és Törökkoppány. Úgy mondták, az egyiknek van vonata, a másiknak meg van kövesútja. S mivel akkoriban már elindult a motorizáció, a kövesutat választottam. Vagyis Törökkoppányt. Pont akkor, amikor a falu az aranykorát élte. Akkor 1000 fölött volt a lakosság, most 450. Akkoriban ötezer disznót adtak le Törökkoppányban, ebből kétezer háztáji volt. S több szarvasmarha volt a faluban, mint lakos. Csak még egy adat: akkoriban arányosan a legtöbb személygépkocsi Törökkoppány lakóira jutott az országban.

Így nem volt nehéz Törökkoppányban ragadni.

Főleg úgy, hogy közben meg is nősültem. Igaz nem gyorsan. Már egy éve csaptam a szelet a feleségemnek, amikor rákérdezett, mikor lesz az esküvő? Én meg találtam mondani neki, hogy amikor meglövöm a kapitális bikát. Mire Ő, milyen az? Én vázoltam neki, mire azonnal rávágta, hát ilyen a világon nincs, szóval nem lesz itt esküvő. Erre mit ad Isten, szeptember 17-én kis dilemmázás után mégis kimentem vadászni, s egyszer csak odaállt elé 15 méterre a kapitális bika. Szóval meglőttem. Aztán a nagy ünneplés közepette persze mondtam a leendő feleségemnek: „Éva nyugodt lehetsz, elveszlek feleségül.”

Gyorsan sikerült beleszokni a falusi orvos szerepébe?

Nem volt nehéz, hiszen én is falusi gyerek voltam. De azért volt mit tanulnom, főleg a helyi viszonyokat. Az első betegemet például sosem felejttem el. Azzal jött hozzám, hogy doktor úr, szédülök. Megmértem a vérnyomását, alacsony volt. Adtam neki tablettát, injekciót, próbálkoztam mindennel, de semmi sem használt neki, csak szédült. Erre kifakadtam, mondtam neki, tudja mit, igyon bort! Erre ő: doktor úr én már ennél többet nem tudok inni. Aztán miért, kérdeztem. Minden nap öt litert iszom meg. De annak idején szülést is vezettem, nem is egyet. Aztán fogászkoztam is, pedig amikor ide jöttem, azt se tudtam, melyik fogóval kell fogat húzni. Aztán bejártam egy fogorvoshoz, megtanultam a fogászat csinját-bínját. Saját költségemen megvettem minden eszközt hozzá. Végül az összes pap, aki a környéken lakott, mind hozzám jött fogat csináltatni, mert azt mondták: ezzel nem csak enni lehet, hanem prédikálni is.

A szőlő megvan-e még a koppányi hegyen?

Persze. Annak idején nekünk is volt otthon egy kis szőlőnk, és hiányzott. Találtam egy alkalmas helyet, megvettem a pincét, s 25 évig műveltem, még palackoztam is bort. Jó kikapcsolódás volt, s be kell valljam, sajnos egy kínszenvedés nekem ez a mostani inaktív élet a betegségem miatt.

Szóval most már utódot kellene találni a praxisra.

Most is helyettesítenek. Szerintem az utódlás kérdésében az egyetlen lehetőség, hogy az amúgy is zsugorodó praxisokat össze kellene vonni. S akkor maradna orvos a falunak. Az ugyanis nem megoldás, hogy két hónapig ez helyettesít, aztán meg valaki más. Sajnálom, hogy központilag még nem vetődött föl ez a probléma. Az sem lehet ugyanis megoldás, hogy csoportpraxisokat hozzanak létre. Mert olyan csak a mesében van, hogy majd idejön egy sebész, oda meg egy belgyógyász. Mert akinek ilyen szakvizsgája van, az nem fog megállapodni például Törökkoppányban. Ugyanakkor egy

házi orvos, akinek 750-800 kártyája van, az nincs kihasználva tisztességesen. Ez ma egy szétaprózódott rendszer, a lakosság pedig fogy, ezt tudomásul kell venni. Jelen pillanatban ebben a körzetben kettő várandós kismama van. Ez persze az iskolák jövőjét is meghatározza majd. De ez már más lapra tartozik.

Szóval csak akkor lenne nyugodt, ha lenne utóda.

Persze, de azt is tudom, hogy nem könnyű ma falun orvosnak lenni. Régebben sokkal könnyebb volt, mert nem az én gondom volt minden a rendelőfelújítástól kezdve a berendezésig, hanem a polgármesteri hivatalé. Persze most is az lenne, csak sajnós ma az az utolsó szempont, hogy a rendelőre költsenek. Mert rengeteg gondjuk-bajuk van, s erre már alig-alig jut. Ilyen helyzetben aztán nem kell csodálkozni, hogy nem szívesen jönnek falura az orvosok. Ezért is örülök, hogy a koppányi térségben megnyugtatóan kezd körvonalazódni az utódlás kérdése. Mert hát hiába van nekem négy EKG-m is, ha ne adj Isten esetleg nem lenne, aki majd használja...

Barbély István

1938-ban született Nagyberényben.

1957-ben érettségizett a siófoki gimnáziumban.

1963-ban summa cum laude végzett a szegedi orvostudományi egyetemen.

Első munkahelye a Kaposi Mór Oktató Kórház volt.

Fél évig dogozott Mátraházán a honvéd üdülőben.

1964 augusztus 15-től Törökkoppányban körzeti majd házi orvos.

1970-ben megnősült, egy nevelt fia és egy édesfia van, négy unokája született.

1994-ben megkapta Somogy Megye Alkotói Díját.

2015-ben Törökkoppány díszpolgára lett.